

Elfizetési árak:

Évesre 10.—
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50 —
Egy hónapra 1.—
Egyes száma 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kladóhivatal:

Főpiaz, a város-
száll szemből.

Hirdetések:

Egy hasábas pető
sorokint 6 krajczár
számítatnak.

Ense recidendum!

— Január 17.

A magyar közélet egy idő óta elszomorító képet mutat.

A törvényhozás termeiben a fékevesztett pártszenvédely ütött tanyát, amely a személyes harc minden átkos eszközével — időre-órára — megállította a nemzetet a haladás útján s belékényszerítette olyan állapotba, amelynek egyetlenegy józan gondolkozású ember sem lehet barátja.

A hazafiság ürügye alatt pusztító, nemzetrontó munkára vállalkozott az ellenzék s a kisebbség erőszakoskodása törvényen kívüli állapotba sodorta az országot.

A népszerűség hajhászó demagógok, a magyar fórum Thersitéseit tüzet kiáltottak:

„Az alkotmány veszélyben van!”

S menten vállalkoztak is a honmentés munkájára, feltűnést, népszerűséget, nem ritkán önhasznót keresve a fennen hangoztatott jelszavakkal.

A nemzet aggodalmakkal eltelve, megdöbbenve látja ezt az áldatlan küzdelmet s végig borzongva, a meg-megujoló személyes

harc visszataszító részleteitől, — méltó felháborodással kérdezi:

Mikor lesz már vége mind-ezeknek s mikor tér már a parlament a csendes, a hasznos munka állandó útjára?

De a harc csak folyik.

Pedig az látható dolog, hogy a mű-népgyűlések és „az ország mozgalmá” sehogy sem sikerülnek, mert a sokszor emlegetett józan magyar felfogás éppen abban nyilatkozik meg valójában, hogy az ország nagy zöme távortartja magát ezektől a mozgalmaktól s magokra hagyja a nemzet lármás apostolait, akik így a szocialistákkal szövetségbe kénytelenek dűlőre juttatni a magyar állam veszélyeztetett alkotmányosságát.

Furesa munka, furesa barátság!

De viszont valami feltűnően beteges állapot nyilatkozik meg abban is, hogy az ország nem tudja megszabadítani magát és a törvényhozást, ezektől a heccelelő hazafiaktól, mert míg azok ott kényük-kedvük szerint fecsérelik az ország idejét és pénzét, addig mi egyszerű polgárok nem tudunk egyébre menni, minthogy busongunk, zsörtölődünk a látot-

tak felett s azon gondolkozunk, hogy mikor lesz már egyszer vége ennek a pokoli zür-zavarnak?

De gondolkozunk a felett is, hogyha egyszer megszűnt, mikor támad fel megint?

Mert, hogy fel fog támadni újra, az kétségtelen.

A béke, a parlamenti működés nem lesz nyugodt, nem lesz állandó mindaddig, míg a törvényhozás a féktelen, a rendzavaró elemektől meg nem szabadul.

Az ellenzék néhány rakoncátlan tagja állandó veszélyt képez a törvényhozás zavartalan működésére nézve.

Ezeket az elemeket el kell onnan távolítani. Ha ez meglesz, meglesz az állandó béke is.

Azok a választókerületek, amelyeknek polgárai most szemlesütve járnak, mert tudják, hogy egy elhibázott választás által hozzájárultak akaratlanul is az ország békéjének felzavarásához, — gondolják meg jóelőre a dolgot s tisztítsák meg a törvényhozást az oda nem való elemektől.

Bizalmukat ruházzák olyanokra, a kik a törvényhozói

TÁRCZA.

Az imposzter.

— Irta: Zsoldos László. —

A Gyula gyerek határozottan vásott kis kölyök volt; alig látszott még ki a földből, de azért reggel, a mint a nagy, barna szeműt kinyitotta, — első dolga volt, hogy torkaszakadtából el kezdjen kiabálni:

— Mária, tejet!

— Mária, hol a zsömlém!?

Mária, ki oly kiérdemesült dada-féle volt a háznál, alig győzte kiszolgálni.

— Mindjárt ifiurkám, csak egy minutáig várjon ifiurkám . . .

A nebuló feleletképen kétségbeesett dühvel kapálódzott a lepedőn.

— Nem kell minuta! . . . Tejet akarok!

A nagy lármára bejött Judith, az anya, ki éppen a haját fonta volt valahol a harmadik szobában.

— Micsoda láрма ez megint, Gyuruczki? . . .

A kedves esemete ilyenkor mindig elfelejtette, hogy reggelizni akart, volt-zásképpen az anyjára visitott:

— Mama, puszt!

A mama aztán odaszaladt az ágyhoz és a gyerek göndör, barna fejét a

keze közé kapva, össze-vissza csókolta a kis haszontalanját.

— Itt a puszi, itt is egy puszi . . .

Kibomlott, fekete haja hosszú fűrtökben kigyózott le a válláról.

Mári behozta a tejet, meg a zsömlét s a Pecséry-ivadék a nála szokásos kitűnő étvágygyal befalatozott.

Judith asszony pedig újra kiment; hogy a haját rendbehozza,

S mialatt a tükör előtt állva a dus fonatokat kontyba kötötte, eszébe jutott, hogy milyen rettenetes is lesz, mikor be fog ide állani egyszer egy vén komornyik és az ő egyetlen magzatát kézen fogva elvezeti majd az apjához, hogy örökre ott maradjon.

Szinte beleborzongott, a mint elgondolta hogy a fiu három esztendő múlva már betölti a hetedik évét s akkor könyörtelenül elszakítják tőle.

Most issmerte az urát, azaz hogy a volt urát, akár a virágdiszes kalapját.

Törhetetlen ember volt az, olyan, mint a kovácsolt vas. A mit egyszer kimondott, hogy ez így lesz, az szent volt, s ha nem volt is szent, akkor is az lett.

Pecséry pedig, mikor törvényesen elváltak, azt mondta neki:

A gyerekről nem kötök egyezséget. Míg a örvény megengedi, magánál marad; hét éves korában azonban minden szín alatt magamhoz veszem,

Hiába nézett rá Judith asszony könyörgő szemekkel, a másik hajthatatlan maradt.

Az én nevemet viseli és nevelését nem fogom rábizni egy ilyen könnyelmű teremtésre.

Rövidre nyírt, tatárkoponyával impertinensül a lefokozott felesége felé bicentett.

Azután zsebredugott kezekkel járkált tovább a szobában, néma türelemmel hűjtölve ki, míg az asszony a sok hiába való kérélest megunva, lelke mélyén a vérig sértett önértet keserűségével magasra tartott fűvel viasz sápadtan ki nem ment a szobából . . .

. . . Judith szerette a társaságot s nem is igyekezett magát kivonni belőle. A férj azonban pedáns ember volt és mikor kora délután az irodából néha váratlanul hazatoppant, rossz szemmel nézte, ha nem találta otthon a kis feleségét.

— Hol jártál megint? — kérdezte, mikor az asszony is megérkezett.

Az esittogatta.

— De Gyula mért nem szóltál, hogy ma hamarabb haza jössz, — mondta, a keztyűt huzogatva. Szívesen itthon maradtam volna.

A mérnök dühösen dünyögött:

— Eh, — szívesen! . . .

Ingerülten vetette oda:

Rum, Tea, Cognac, Pezsgő,
Szilvórium, Borovicska leg-
jobb minőségben,

Asztali bor

1 liter üveggel 40 krajczár.

DEUTSCH LAJOS

előbb VARGA LAJOS

fűszerkereskedésben, Főpiaz 38. sz.

nemes feladat igazi magaslatán állanak.

A történelemért kérjenek számot, üljenek törvényt választójaik felett, most a képviselőnek legilletékesebb bírója maga a választókerület.

Ha az érdekelt választókerületek megértik ezt a célt, ha a törvényhozás botrányhajhászó elemeit kirekesztik onnan méltó helyekre: az utcára, ugy a magyar törvényhozás békés munkálkodása biztosítva lesz s ez a tényük az ország békéje érdekében tett hazafias cselekedet leendő.

A beteg magyar törvényhozást csak így lehet alaposan kigyógyítani.

Inmedicabile vulnus ense re-
cidendum!

Fehér Gábor.

— **Uj főrend.** A hivatalos lap vasárnapján száma közli:

A főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1895: VII. t. czikk 5. §-a alapján magyar minisztertanácsom előterjesztésére Beretvás Endre kamarást élethossziglan a főrendiház tagjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1899. évi január 11-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

B. Bánffy, s. k.

— **Bánffy báró a királynál.** Tegnap adott táviratunkban megemlékeztünk a Bécsben folyt tárgyalásokról. Ezekről ma a következőket jelenthetjük:

A tanácskozás legelőször is abban állapodott meg, hogy a miniszterelnök föl váltva előterjesztik a béke-akció eddigi momentumait.

1. Előterjesztés történt az ellenzék békeföltételeiről.

2. A kormány föltételeiről.

3. Széll Kálmán javaslatáról.

4. Tisza Kálmán véleményéről.

5. Falk Miksa véleményéről.

6. Tisza István gr. véleményéről.

7. Hegedüs Sándor véleményéről.

8. A közvetítő véleményekről.

Legelőször az ellenzék föltételeire nézve hangsúlyoztatott, hogy a kormány a béke érdekében engedményeket óhajt tenni és ezeknek az engedményeknek a megadása ellenében teszi az ellenzék ajánlatát.

A kormány föltételeit illetőleg praecizirozva vannak az engedmények a választási törvények revíziójában, az összeférhetetlenségi törvény szigorításában és a személyi garanciákban.

Széll Kálmán javaslata, mint a kiegyezési ügyek megoldására nézve közvetítő mód, tárgyalás alá csak akkor kerülhet, ha a többi föltételek nem akadályozzák a béketárgyalásokat. De a király látszólag hajlott, habár nem kifejezetten. A Széll Kálmán javaslata szerint új előterjesztések tételére. A kiegyezési kérdéseken kívül a házszabályok oly módon való módosítására, hogy az obstrukció egyszer s mindenkorra lehetetlenné váljék. okvetlenül törekedni kell a kormánynak s ez feladatául tüzetett ki még abban az esetben is, hogyha a béketárgyalások nem jöhetnek létre. Ugy látszik, hogy a királynak ehez való ragaszkodását megerősítették az osztrák tervek, amelyek most a Reichsrath újból való összeülése folytán ismét oda konkludálnak, hogy obstrukcióval lehetetlenné tegyék a tárgyalásokat, minthogy azt látják, hogy Magyarországon az obstrukció kormányváltozást fog előidézni.

A személyi garanciára nézve Tisza Kálmán és Tisza István gróf álláspontját látszik elfogadni a korona, amely szerint személyi engedmény csak az esetben adatik, ha a jelenlegi országgyűlés még Bánffynak megszavazza a kiegyezést Ausz-

triához és a külföldhöz való viszonylataiban változatlanul és ha létrehozza a házszabályok módosítását.

A disszidensekről nem volt másképen szó, csak annyiban, hogy ők viszik az üzeneteket az ellenzék-től a kormányig és a kormánytól az ellenzékig.

A kormány terveit a király előtt Bánffy báró ismertette; az ellenzék terveit és Széll Kálmán közvetítő javaslatát a kiegyezésre nézve pedig Fejérváry báró ismertette. A kormánynak és az ellenzéknek terveit Bánffy báró írásban is átadta. Ugyancsak a kiegyezési ügyekre vonatkozólag a kormány álláspontját Lukács László, a parlamenti előkelőségek véleményét pedig Bánffy báró adta elő, aki mikor ezeket a véleményeket meghallgatta, jegyzeteket csinált magának és a jegyzetek alapján tette meg a jelentést is úgy, hogy a király előtt ez aképen tekintetik, mintha személyesen érintkezett volna azokkal, a kiknek a véleményét Bánffy báró előterjesztette.

A véleményeket és előterjesztéseket a király átvette s tett közbe-közbe megjegyzést, de ezekről természetesen, csak az eredmények kapcsán lehet nyilatkozni.

A király az előterjesztések meghallgatása után, a mi egy órát vett igénybe, utasításokat adott a kormánynak, szívélyesen elbucszott a miniszterektől és arra kérte őket, hogy kedden délután egy óra-
kor ismét jelenjenek meg.

A bálokról.

— Szezon dolgok. —

Erősen benne vagyunk a farsangban. Ilyenkor immár nagyban folynak a készülődések a rendes nagy bálokra, melyek Debreczenben évről-évre pazarrá, ilatossá, csábítóvá teszik a „Bika” fényesen kivilágított termeit.

Az idén minden csendes. Nagyobb szerű bálók nem igen lesznek a farsangi szezonban. A dévaj kiáltások nem hallszanak majd:

— Hogy volt! Soh'se halunk meg!

A magyar még mindig gyászol . . .

— Asszonynak az ura mellett a helye . . .

Utóbb, bizony beletelt vagy két esztendő. szkeptikusabb lett; megelégedett vele, hogy udvariasan mosolyogva kérdezgesse a feleségét:

— Hogy mulattál, Judith?

— Volt-e, a ki hazakisért? . . .

Aztán ebbe is beleunt és nem kérdzett semmit; ha szóltak egymáshoz, csak indulatos, elkeseredett szavak jöttek ajkaikra. Most már semmit sem tettek egyértelműleg, vagy együt, inkább minden legaprólékosabb cselekedetükkel is mintha csak bosszantani akarta volna egyik a másikat.

Közben, igaz, hogy voltak óráik, mikor azt hitték, megint a régi boldogok, de ezek ritkán fordultak elő és rövidek voltak: mihelyt komolyan beszélni akartak valamiről, ismét ellenségekké váltak.

— Szeretsz? — kérdezte Judith.

— Szeretlek — suttogta a férj.

A másik pillanatban kedvetlenül kelt föl az odata mellől és úgy találta, hogy ez az egész csupán komédia, a mit a saját maguk szemfenyvesztésére játszanak.

Az asszony unottan, szinte gyűlölködve nézett utána.

Igazán megváltás volt mindkettőjükre nézve, hogy elváltak.

*

Mindezek óta már csaknem négy esztendő, hogy elshant a fejük felett, s a maga uraságát kettőjük közül még egyiknek sem jutott eszébe, hogy megbánja.

Pacséry folytatta a maga rideg, bár nem ép tulszigoru életmódját, azzal a külsőséggel, hogy most már nem a háznál

volt az asszony Judith, pedig egy kissé mintha visszavonult volna. Nem zárkózott el teljesen, de kevesebbet érintkezett az ismerőseivel.

Ugy érezte, hogy az urától elvált, újabb kötelességeket vett magára gyermekével szemben, kinek nem szabad megéreznie a rázkódást, a mit családi életükben ez a szakadás okozott.

Bevezte az imposztorját jobban, mint valaha.

Azért nem is szokott le az még hetedfél esztendő korában sem a régi, jó modoráról.

Bömbölt és sivalkodott, akár egy női zenekar.

— Mária, tejet!

— Mária, hol a zsömlém!?

Vagy szentimentálisabb percezeiben, hogy:

— Mama, puszt! . . .

S az asszonyt ilyenkor nem egyszer megremegtette a gondolat, hogy mi lesz majd, ha még ezt a gyereket is elveszi tőle az az ember.

Pedig elvette.

Alig, hogy hetedik életévét mindenféle új játékhalmi és nagyszámu bonbon társaságában szerencsésen betöltötte, a Judith lakásán is megjelent a vén komornyik.

Egy levelet adott át, melyben Pacséry szárazon értesíti, hogy a gyermeket törvénytársa jogánál fogva, a mai napon átveszi.

— Nem adom a Gyulát, — nem adom! . . .

Indulatosan a szívére szoritotta a csemetét, ki erre éktelenül tiltakozni kezdett. . .

— Mama, összenyomod bonbonjaimat! . . .

A jó, öreg Mária összecsapta kezeit: — Istenem, hová beszél ifiurkám még az ilyen nehéz órában is!

A komornyik, a ki elvből süket volt, a vállát vonogatta; csak a balvállát, a másikat békén hagyta.

Másnap aztán egy goromba levéllel kora reggel újra eljött a gyerekekért s akkor megkapta.

Beültek az apa fogatába, a mi a ház előtt várt reájok s szépen haza hajtottak.

Judith kétségbeesetten nézett utánok az ablakból. . .

Harmadnap furesa, vagy legalább is szokatlan dolog történt.

Pacséry mérnök házában, ugyanabban, melynek felső emeletén a háziur hivatalos komolyságu irodája s a műszaki osztályok voltak, reggel hét óra körül egy átható, rettenetes visítás megszette keresztül a tompa eleganciával berendezett lakásban a levegőt.

— Mária, Mária! . . . Tejet! . . .

És újra:

— Mária, Mária! . . . Hozza már azt a tejet! . . .

A komornyik ijedten szaladt be a gondosan elfüggönyözött kis fészekbe, melyet szakértő kezek tegnap óta vendég szobából gyermek-azilummá alakítottak szépen át.

— Parancsol, urfi?

A gyerek akkorra már teljes erejéből bölönbikásdit játszott.

— Mária, hol a Mária?

Meglátva az apja inasát, hirtelen elérzékenyedett s uj tónusba esapott át:

Elmélkedjünk hát a régiak báljairól...

A mai értelemben vett bálakat a régi magyarok nem ösmerték, de alig volt ünnep, lakoma, egyéb összejövétel, ahol a fölpezsdülő jókedv nyomában tánczra nem kerekedtek volna. Nem programmszerűen rendezték e táncmultságokat, mint ma s talán azért voltak oly vigak, holott ma valósággal hadi terv módjára, nagy körültekintéssel rendezett bálakon rendszeren éppen az hiányzik, a mi a fő.

— A jókedv!

A mi a régi magyar tánczok természetét illeti, erre vonatkozólag Simplicissimus, e rólunk és magáról fölötte rokonszenvesen író német megjegyzése igen találó: azt mondja, hogy a magyar táncz többnyire ballet, vagyis játéktáncz.

Ilyen volt az Apor metamorfozisában ösmertetett egeres táncz, amelynél egyfelől a leányok, másfelől legények állottak sorfalat egymással szemben, oly módon, hogy közöttük egy tánczó pár végig lejtett, kétszer körül járva a sorokat, a tánczók elváltak s egyedül járták tovább, miközben a leány egyre távolodni igyekezett tánczosától, ki csak kezénél fogva ragadhata meg ismét.

A „Macska fogd meg az egeret“ kezdetű nótát énekelték ezalatt a többiek, míg a tánczos ismét a leányhoz nem jutott, mire a többi párok tánczára került egymás után a sor.

A süveges táncznál a legény két-három fordulót járva el, tánczosnót választott s addig csalogatta, kerülgette, míg el nem kapta a magasan lobogtatott süveget, mire néhány párosan elletett forduló után ő választott tánczost, akit szintén tőle telhetőleg kifárasztani igyekezett.

A szövétnekes táncznál vigyázni kellett arra, hogy a tánczók föl ne gyujtsanak valamit; ezt különben rendszeren két legény kezdte, ki körül lejtve a termet, két leányt szemelt ki, elébe térdelt, átnyujtotta a gyertyákat, mire ezek folytatták s kézzel-kézre men-

vén a lobogó szövétnek, fölváltva tánczolt legény és leány. E tánczot különösen lakodalmakon járták (a porosz királyi ház tagjainak lakodalmán ma is a szertartáshoz tartozik a fáklya-táncz) miként a menyasszony tánczát s a koszorúzást is; az előbbinél a menyasszonyt sorra tánczoltatták a férfi-vendégek mind, még a papok is, mind azt Bethlen Gábor lakodalmán Kassán az egyik püspök esete bizonyítja, aki nem karolhatván át a fejedelemsasszonyt, zsebkendője csücskénél fogva vezette tánczlopésekben az egész termen körül.

A XVI. és XVII. századbeli tánczaink közül soknak csak a neve maradt fenn, hogy idegen tánczok is kezdtek divatba jönni, azt a lengyel változó bizonyítja, melyet nagyon kedveltek, mely aligha volt egyéb a lengyelek tánczmultságokban ma is elmaradhatatlan nagy mazurnál.

Simplicissimus még több régi magyar tánczról megemlékezik, némelyik leírása nála azonban zavaros. Ő írja le a halotti tánczot, amelyre Czinka Panna is szerzett muzsikát. E bizarr tánczjáték minden valószínűség szerint a középkorból eredt, midőn a fekete halál Európaszerte megtizedelte az embereket, mit ezek megszokván, valami kétségbeesett humorral néztek szemébe, figurálták ki, ahogy csak lehetett. E hangulat nyer kifejezést a középkor végső szakában a képzőművészet terén általánosan elterjedt haláltánczokban, a melyek esontvázzal tánczó s különböző koru és rendű embereket ábrázoltak; a festészetben Holbein haláltánczai a leghiresebbek. Középkori maradvány lehetett a haláltáncz, melynél a társaság egyik tagja hanyatt feküdt a földön s miután lepedővel letakarták, a többiek lassu lépésekkel körüllejtették. Borzalmas multság ez, írja a jó Simplicissimus s mily veszedelemmel járhat arra vonatkozólag, óvó például fölhozza, hogy a Felvidéken egyszer, amint a táncz végeztével letakarták a földön végig nyulót, ez csakugyan halott volt.

Ma napság mindazért nem egy üde leányszív tánczolt addig, addig, a míg a halál ki nem mosolygott piros, izzadt orcáiról...

Még ma is vannak haláltánczok...

Mulatságok.

Farsangi naptár.

Január 18. Gazdász-bál „Bika“ disztermében.

Január 21. Függetlenségi-kör bálja „Bika“ disztermében.

Január 21. Tüztöltőbál „Margit“-fürdő disztermében.

Január 28. Jogász-tánczestély „Margit“-fürdő disztermében.

Január 28. Polgári-kör bálja „Bika“ disztermében.

Január 29. Az Iparos-kör tánczvigalma az Arany-Bikában.

Február 14. Jogász- és tisztviselő-kör jelmez-estélye a „Bika“ disztermében.

Február 1. A Filler-egylet tea-estélye a „Bika“ disztermében.

Február 4. A máv. altisztek tánczvigalma az új műhelytelep csarnokában.

Február 25. Az izraelita jótékony nőegylet „debreczeni vásár“ mulatsága a „Bika“ disztermében.

* **Iparos-ifjak bálja.** Az iparos-ifjuság százas bizottsága a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívó. A debreczeni iparos ifjuság önképző-egylete saját pénztára javára, folyó 1899. évi február hó 5-én az „Arany-Bika“ szálloda disztermében zártkörű tánczmultságot rendez, melyre czimzettet és családját tisztelettel meghívja a százas bizottság. Belépti-díj: Személy-jegy 1 forint. Család-jegy 3 személyre 2 forint. Jegyek csupán a meghívó előmutatása mellett válthatók: Kostya János, Sziift Aladár, Szedlák és Vámos, Balla Mihály, Radeckzi József urak üzletében, az egylet nagy-hatvan-utezai helyiségében és este a pénztárnál. Kezdeté este 8 órakor.

— Hol van a mama? A ma... ma... a...

Az utóbbi szót nagyon szépen tudta tagolni.

A komornyik azonban nem tette ezt a megfigyelést, hanem rohant egyenesen a reggeliért.

Tea volt és egy kis kétszersült, a mit alpacca tálcán behozott.

Az urfi ránézett és egy szempillantásnyi ideig gondolkodott valamin; aztán fogta a kétszersültet s a földhöz vágta; s mikor szegény Mihály ezen láthatólag megbotránkozott, kapta a theás ibriket s azt is a földhöz vágta. Előbb a theás ibriket, aztán a csészét. Igen ügyesen gurultak vagy egy félhüvelykre való a vastag szőnyegen.

Ezek után egyszerűen a képeibe markolt az öregnek, a ki erre természetesen leejtette a tálcát.

Az egész cselédség betódult a ribilíóra.

A Pacséry-ivadék pedig mindezekért még aznap verést kapott a papától...

A következő nap szintén verést kapott ugyanezekből az okokból. Harmadnap nemkülönben.

Negyednapra olyan kezes lett, akár a bárány; csak hogy akkor talán a szoktnál hidegebb volt a víz, amit ivott, vagy elkapta valakitől, vagy akárhogy, de torokgyuladásba esett, az orvos rögtön megállapította róla, hogy difteritisz.

Mig Judithnál volt, soha semmi baja nem volt; a mint apa védő szárnyai alá került, az első héten megbetegedett.

A nagy lázban szegényke most újra igen makrancos lett s ő mindig a mamát kiabálta.

A Máriról most egészen megfeledezett.

Jóformán szólni sem tudott már, csak hörgött a kis gégeje, de azért mindig ez a szó volt a kidagadt ajkán:

— Mama... hol a mama?

Az orvos azt mondta a mérnöknek, aki nagyon megijedt, hogy itt okvetlen vágni kell a betegnek. A szérumban most nem bízott eléggé.

— Hanem — tette hozzá határozott hangon — előbb ide kell hívni a — mamát.

A férfi komoran felelt:

— Már elküldtem érte...

Vágtató fiakker kanyarodott a ház elé s a következő perczben egy karesu, barna ssszony röpült a szobába.

Nem köszönt és nem fogadta a köszönést; halálsápadt arczáról csak ez az egy kérdés lebegett:

— Hol van az a gyermek?...

Odavezették.

— Mama... mama!

A doktor szigoruan kapott az asszony után, ki most hirtelen a beteg arca felé hajolt és a láztól kicserepesedett ajkát hosszan, szenvedélyesen megcsókolta.

— Itt a mama, szívem; itt van a mama...

Mit bánta ő, ha elkapja is tőle a difteritiszt.

Ez dél felé volt.

Még aznap este a gyerek állapotában váratlan könnyebbülés történt.

A láz észrevehetőleg csökkent s a kedélyek, noha még nagyon csekély mértékben, de szemellátható módon tisztulni kezdtek.

Az orvos, ki az operációt ilyen változott körülmények közt most már sürgősen tartotta, a gyors fordulattól maga is meg volt lepelve.

Másnap a következő napokon is, a javulás mind nagyobb árnyakban mutatkozott.

Egy hét lefolyása alatt pedig a kis beteg egészen talpra állott.

Az orvos még ekkor csaknem hihetetlen szerencsének mondta ezt a hirtelen felgyógyulást.

A vén komornyik, ki az orvosságot szokta a gyógyszer-tárból hazahozni, meg a jó öreg Mari, kit ugyancsak elhoztak az ifiura mellé, a baj lefolyását illetőleg szintén egy nézetet voltak az orvossal.

Csupán Pacséry volt másképp meggyőződve.

Odafordult a Gyula gyerekekhez, ki az előjelekből ítélve, megint csak a régi imposztornak ígérkezett, olyan hangon, melyben a verésnek vagy a vele való fenyegetőzésnek még csak árnyéka sem volt benne szeliden kérdezte:

— Ugyebár, kis gam, azért gyógyultál te meg ilyen hamar, mert az édes mama is itt volt!

A gyerek bágyadtan vihogott.

A mérnök gyöngéden czirógatta a Judith remegő kezét és elégedetten mosolygott.

Arra gondolt, hogy milyen furesa is az, mikor az ember másodszor veszi el a saját feleségét.

Ránézett az asszonyra, kinek ajkai körül szintén egy derült vonás játszadozott.

Mintha ő is arra gondolt volna, hogy milyen furesa is az...

Legátus és borbély.

— Furesa história. —

A kolozsvári „Ellenzék“ egyik krónikása énekelt meg ezen jóízű, humoros legátusi diákkalandót, mely bizonyára itt Debreczenben is derűtséget fog kelteni.

Most karácsonykor esett meg ez a történet és pedig a szomszéd vármegyében. Hogy a legátus *unitárius* vagy *református* volt-e: azt nem árulhatjuk el, mert még beperelhetnének érte. A borbély vallásfekezeti minemősége ismeretlen.

Elég az hozzá, hogy legátiba ment, — amint mondani szokás — innen Kolozsvárról egy theológus. Mikor pedig karácsony este megérkezett a faluba észrevette, hogy hajának minemősége nagyon is boglyas alakban nyilatkozik meg. Ez nyomban arra az elhatározásra indította, hogy reggel, mihelyt felkel, levágatja a haját, hogy a templomban illően megjelenhessen.

Ugy is cselekedett, A falusi Figaró szive egész hevével és ambíciója összes erejével hozzálátott, hogy a legátus fején még aznap bámultassék az ő remekműve.

Es levágá az ambíciózus borbély a legátus ur haját egészen tőből köröskörül, a feje bubján levő dus fürtöket utoljára hagyván, melyek úgy állának vala ki a legátus ur fejéből, mint Wunesi fején a kinai-tines.

De oh sors!

...Mikor épen a fej bubján meredő tinesekre került volna a sor... megkondulnak a félrevert harangok... éktelen láрма veri fel az utcát...

— Tűz! Tűz! Tűz!

Vala pedig az érdemes borbély a helybeli önkéntes tűzoltó egylet egyik leg-érdemduabb és ambícióban nem kevésbé gazdag tagja. Lecsapá pedig azonnal az ollót, mihelyt a harang megkondula, saját önkéntes fejére nyomá tűzoltó esákóját és... elrohana a tűzhöz.

A legátus pedig egy órahosszat elmélkedé ott egyedül... Föl és alájárva várakozék, hogy a borbély visszatérjen... Időközben elmondá ékes prédikációját, nehogy a templomban belesülne... És vára még egy félórát.

A harangok elhallgatának már, mivel a tűz már csaknem eloltva vala. A borbély azonban nem azért vala önkéntes tűzoltó, hogy önként távozna, míg egy szikra tüzet lát és tovább oltá s tüzet.

A legátus pedig tovább elmélkedé... De nemsokára aggodalom fogá el, mert a templomban harangozni kezdének — Istentiszteletre.

Harangozának egyet... harangozának kettőt... össze is harangozának s a borbély — még mindig nem jöve, feje bubjának minemőségét eltávolítandó.

A népek pedig összegyülekezének a templomba, a harangozó nyomá a fuvót, mester uram pedig rágyujta:

Világosság szent atyja,
Jelenjél meg köztük;
Felséged magasztalja
Szánk, szívünk és lelkünk...

... És zenge tovább az áhitatos ének.

Már a harmadik strófa jöve. Nem vevé tréfára a dolgot a legátus ur erősen megjede. Rohana pedig a templomba, ma gára ölté a palástot s a negyedik strófa alatt fölmene a katedrába.

... Es levele nagy esodálkozás a legátus ur feje bubja minemőségének látára...

A tiszteletes uram azt hívé, hogy a legátus ur megbolondula.

A kántor uram hasonlólá azt hívé, hogy a legátus ur szép esze megbomla.

A kurátor ur az új divat felett nagyon megbotránkoza.

A harangozó pedig úgy eltátotta vala száját, hogy abahagyá a fuvást a strófa közepén.

Az összegyült népek pedig nem tudták: vajjon új mód-e ez, vagy pedig a legátus a szebeni sárgaházból szabadult légyen-e el?

A templomban lévő asszonyok és leányok pedig a legátus hajának minemőségét látva, protestáns létükre... keresztet vetének.

Beszéle vala pedig ezt a furesa históriát Tordán a heivásáron egy odaváló ember, miután egy szent-mihály-falvi embertől hallotta, ki pedig egy sinfalvi ember mondá el, miután neki egy kövesdi említette volna, ki pedig egy toroczkoítól hallotta volna félfüllel... De hogy ez kitől hallotta légyen, arról hallgat a krónika.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Kedden, január 17-én, („B“ bérletben) Horváth Miklós vezérelt zeneakadémiai növendék vendégfelléptül: *A cigánybáró*.

Szerdán, január 18-án, („C“ bérletben) *Az eleven ördög*, operette 3 felvonásban.

Csütörtökön, január 19-én („A“ bérletben) *Hunyadi László*, opera.

Pénteken, január 20-án, („B“ bérletben) — újdonságul — először: *Himfy dalai*, Berezik Árpád vigjátéka.

Szombaton, január 21-én, („C“ bérletben) *Himfy dalai*.

Vasárnap, január 22-én, délután 3 órakor *Az ördög mátkája*, népszimű; este 7¹/₂ órakor *Dobó Katicza*, történeti énekes vigjáték.

* **Fekete vér.** Kevés közönség nézte tegnap este Jókai „Fekete vér“ című darabját. Az előadás az eddigi szereposztással került színre s a kis számú közönség sokat tapsolt a főbb szereplőknek: *Fár Flórának, Kiss Irénnek, Székelynek és Tanaynak*

* **A mai előadás.** Strausz János bájos zenéjű operettje, a „Czigánybáró“ kerül ma előadásra. Az előadásnak az köleső nőz különös érdekességet, hogy a cím szerepet Horváth Miksa vezérelt színházakadémiai növendék játsza és énekli, kit Komjáthy a jövő szezonra — ha beválik — segédtenoristának szerződött.

Legujabb.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Távirati értesítés. —

Budapest, január 17. (Érk. d. u. 1 ó. 40 p.) A képviselőházban a jegyzőkönyv felolvasása után *Bolgár Ferencz, Hock János, Wittmann Ferencz, Horánszky Nándor, Kubik Béla, Heintaller Lajos és Makkfalvy* a napirend előtt föl akartak szólalni, de a ház ezt nem akarta megengedni, mire egyenkint névszerinti szavazást provokálnak. A tegnapi ülésről négy rendbeli névszerinti szavazás maradt el. Ezeket ma kezdték meg. Az ülés végére három interpelláció van bejelentve *Polónyi, Pichler* és *Bazáth* részéről.

A fölforgatók szövetségesel.

Budapest, január 17. (Érkezett délután 3 órakor.) Bécsből táviratozzák: Az osztrák császári szék-városban politikai körökben a legnagyobb megütközéssel beszélnek a vasárnapi budapesti népgyűlésről, mely szerintük nem volt más, mint a függetlenségi- és nemzetipárt szövetségének proklamálása a nemzetközi szocialistákkal. Az ilyen politika, — a bécsi poli-

tikai körök ítélete szerint, — a legnagyobb megvetést érdemli meg, mert többet árt a nemzeti- és a függetlenségi pártnak, mint bármi más. Ennél nagyobb csapást más sem mérhetett volna rájuk, hiszen nemzeti ezélokért, hazafias ideálokért nem lehet nemzetközi szocialistákkal küzdeni, akik megtagadják hazájukat és nemzetiségüket. Egyetlen életképes nemzet sem engedheti meg, hogy saját nemzeti lobogóját megtépdessék a szocialisták vörös zászlójáért. Vagy a kis magyar nemzet nem félti a nemzetiségét, ha a képviselők vezérlete alatt a nép a Himnusz helyett a marsellaisét énekli.

Kolumbus hamvai.

Budapest, január 17. (Érk. d. u. 2 ó.) Spanyolország, miután elvesztette a talajt lába alól Amerikában, hazahozatja onnan egyetlen kincsét is, egy koporsót, a melyben Amerika lángeszű fölfedezője, *Kolumbus Kristóf* hamva fekszenek. A Conde Venadito gőzhajó Kolumbus hamvaival Cadixba érkezett. Az emberek leemelt kalappal vártak, míg a hajó kikötött.

A Dreyfus-pör revíziója.

Budapest, január 17. (Érk. d. u. 3 ó.) Párisból telegrafálják: A *Matin* értesülése szerint a Dreyfus pör revíziója ügyében február közepe előtt döntenek.

Francziák és németek.

Budapest, január 16. (Érk. 2 ó. 50 p.) Párisból táviratozzák: *Daudet Ernest* a *Gaulois* ban szenzációs politikai dolgot ír. Azt állítja, hogy Franciaországban egyre szaporodik azok száma, a kik a Németországgal való szövetség hívei. *Daudet* értesülése szerint, Oroszország vállalkozott a szövetség közvetítésére.

Az osztrák urak házának gyásza.

Budapest, január 16. (Érk. d. u. 2 ó. 20 p.) *Lichtentein Károly* herezeg az osztrák urak házában tagja ma reggel Bécsben elhunyt.

A reichsrath ülése.

Budapest, január 17. (Érk. d. u. 2 ó. 30 perc.) Bécsből jelentik, hogy a Reichsrathot ma nyitották meg. A megnyitó ülés izgalommal kezdődött. *Funke* német szabadelvű-párti képviselő pártja nevében azt az indítványt tette, hogy az *orsztrák kormányt helyezék vád alá* a költségvetés és provizórium dolgában kibocsátott rendelete miatt. Mikor az elnök *Falkenhayn* képviselő elhunytáról emlékbeszédet kezdett mondani, a német néppárt és a haladó párt tüntetőleg kivonult a teremből. Így végződött Reichsrath mai, az új ülészakban az első ülése.

NAPI HIREK.

— **Husz János szobra.** Husz Jánosnak, a reformáció tragikus véget ért előfutárjának szobrot akarnak állítani Prágában, hol tanítása egyideig diadalát ülte. Az emlékmű felállítását nem megy azonban valami simán és úgy lehet, hogy még heves viharok fognak dühöngeni körülötte. Prága város tanácsához ugyanis szemben azokkal a több százra menő folyamodványokkal, melyek az emlékmű felállítását mellett kardoskodnak, 38 olyan kérvény érkezett be, mely a szobor ellen foglal állást. Az egyik ellen-kérvény a katolikus haladóparttól ered és gróf

Schönborn Károly, Schönborn Adalbert és Zedwitz Károly Miksa irták alá. — Ebben a kérvényben többek között így érvelnek a szobor ellen: „Elképzelhetetlen, hogy a Mária-szobor és a Husz-émlék egy utczában álljanak. Ez ép oly nyilvánvaló, minthogy ugyanegy emberben nem egyesülhetnek katolikus és antikatholikus princípiumok. Ma, mikor a cseh nép minden fiának össze kell fognia, (ők az aláírók) reménylik, hogy a városi tanács nem fogja meghallgatatlannul hagyni.“

— **Véglegesítés.** Hajdúvármegye főispánja Degenfeld József gróf főispán véglegesítette állásában Leskó Ferencz utmestert.

— **A debreczeni első magyar asztaltársaság** február 18-án az Angol-királynőben estélyt rendez, melyet műkedvelői előadás, tombola, közvacsora és táncszal kőt össze. A nemes szórakoztatáson kívül ennek az estélynek a célja a jótékony-ság. A midőn vidám mosolylyal az ajkukon szórakoznak az asztaltársaság tagjai az egymás társaságában nemcsak a szívüknek, lelküknek szereznek örömet, de áldozatot visznek az emberszeretet oltárára is. A szórakozás mindenütt pénzbe kerül, de nem mindenütt áldozzák azt oly nemes célra, mint az első magyar asztaltársaság vigalmain.

— **Debreczeni vásár.** A mi minden izében fejlődő városunknak mindig egyik nagyobb híressége marad az országos vásár. Hajdan, a mikor még a mi „jó embereink“ nem száguldozó vasutakon keresték fel Debreczont, ezek a vásárok esemény számba mentek. Az ország leg-távollévőbb helyeiről sereglettek ide a különböző nemzetiségek, rikitó különböző népviseleteikben, kiki a maga portékáját adta, a másikat vette. A Hatvan-utca végétől a Miklós utcaig csak úgy hemzsegték az igazi népszínmű alakok. Itt egy cifra szűrös esikós adta el gazdájával a lovakat, amott a tótok ajánlották a piros pozsgás menyecskeknek a jó fazekat, a dézsákat. Odébb palóc párok ölelkezve járkáltak, a rózsaszínű virágokkal festett almárium, meg asztal tömegek között, mivelhogy vásár után lesz a csiga leveses lakzi, butor kell az „uj népek“. A vásári zajba meg olyan jól beleültek a szomszédos korezmák ezigányainak szomorú, lelket rikató nótái, a mibe olyan szívből tud belekurjantani a legény. Mert hát ur a magyar, az is marad mindig. — Ha nyert a portékáján, a gabonáján, ritkán gazdagodott meg tőle, — de gyakran a korezmáros vagy más, a ki közelebb feküdt a lelkéhez. Kint az utcán meg nagy marha-csordákat hajtottak a sötét kék ingű gulyások. A nagy zsvajba pedig a mézes kalácsokat szopogató gyermekek örömsikoltása vegyül. Boldog mindenki, mert jó a vásár, festői és szép. — Ilyen a vásár most is, de mintha valami mégis megváltozott volna. Nem a vásár, oh nem az, hanem az emberek. A rikitó ruhák, a hófehér patyolat ingek, gatyák eltűntek, a nemzeti viseletek csak itt ott láthatók, mert hát minden változó, a civilizáció hatalmát mi sem kerüli ki. Eltűntek a rogyós száru gombos eszímák, el a piros, színes zsinóros nadrágok s elkövetkezett a cipő, a vasalt nadrág, a „pantalló“ uralma, szóval: haladtunk. — Hiába mondogatják, hogy a debreczeni vásár régi dicsősége elhalványodott, de van még abban annyi erő, hogy most is imponál az idegennek. A vidék most is ezen a vásáron szerzi be szükségleteit és méltán, mert itt minden szükségest megtalál.

— **Halálos szerencsétlenség.** Egy szegény nyolcz éves fiu lett áldozata Felső-Józsán atyja nagymérvű gondatlanságának. Bakk János odavaló gazdaember tegnap fegyverét tisztogatta s a piramedlit akarta levenni, de az odarozsdált rész nem akart lejönni. Betette tehát a tűzbe, hogy a

rozsdá lemenjen róla és Sándor nevű nyolcz éves fiát előhívta, hogy tartsa a tűzben a fegyvert. A fiu engedett az atyai szónak s megfogta a puska agyát. Egyszerre csak nagyot dördült a fegyver s a puskát tartó fiu agyonlőve terült el a földön. A szerencsétlenség hírére doktor Isoó János törvényszéki Szentpály Béni kerületi orvos, Szalay vizsgálobíró és Kemény Géza törv. irnok mentek ki Felső-Józsára a hulla boncolása megejtése végett.

— **Kilenczezer liter hamis bor.** Tegnap a helyi lapokban az a hír jelent meg, hogy K. N. kereskedőnek Olaszországból hamis bora érkezett s a rendőrség egy feljelentés alapján lepecsételte az összes érkezett borkészletet s vegyelemezte. K. N. kereskedő megjelent szerkesztőségünkben s hiteles okmányokkal igazolta, hogy az érkezett borok tiszta jó minőségűek. Az egyik okmányt Védődy Viktor dr. a magyar kir. vegyikísérleti állomás vezetője állította ki, a másik okmány pedig azt bizonyítja, hogy a borokat, melyek az olasz állam pecsétjével érkeztek meg, az importálásnál is vegyelemezték.

— **Elsötétült elmével.** Az este a rendőrök egy gyanus kinézésű embert találtak a vasut mentén. Viselkedése feltűnt s mikor igazolásra felszólították, zavart feleleteket adott. Kitént, hogy a szerencsétlen — kinek neve *Andirko Mihály* — elmebeteg. A megfigyelő osztályba szállították.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A karácsonyi ünnepek előtt a helybeli róm. kath. elemi fiúiskolában összesen 50 szegény fiu kapott 42 pár eszímát és 26 drb. meleg téli kabátot. Az iskolásfiuk gyűjtéséből összesen befolyt 108 frt. 43 krajczár. Ehhez dr. Wolaffka Nándor vál. püspök. 81 forinttal járult. — A kiosztott ruhadarabok ára volt összesen 189 frt. 41 kr. Fogadják a kegyes jöltevők egyenkint és összesen, kik e nemes célhoz kisebb nagyobb adományokkal hozzájárulni kegyeskedtek, a megajándékozott szegény gyermekek nevében is leghálásabb köszönetet és száljon reájok Isten bőséges áldása. A róm. kath. elemi fiúiskola tan-testülete.

— **Elfogott zsebtolvajok.** Két veszedelmes zsebtolvajt fogott el tegnap a rendőrség. *Keresi* Gábornét és *Tokaji* Gábornét Tettenérték őket s megmozdításuk alkalmával sokféle lopott tárgyat találtak náluk. Illetőségi helyükre toloncolják őket.

— **Foglalás és árverés dr. Lukaciú házában.** Ezelőtt három esztendővel dr. Lukaciú László laeczalusi lelkész összeesőditte Mária Radnára a könnyen hívő vidéki oláhokat. A közhatóságok betiltották a népgyűlést s arról idejekorán értesítették dr. Lukaciút. A buzgó agitátor a tilalom dacára is megtartotta a népgyűlést s az ugynevezett egyházi szertartás után igen nagy csoportosulások és összetűzések voltak. A hatóságok azonnal gondoskodtak a rend fenntartásáról s ez által tetemes költségeket okoztak az államnak, mely viszont annak rendje és módja szerint Lukaciun akarja behajtani a pénzt, mert ő a saját felelőségére tartotta meg a gyűlést, végrehajtást rendelt Lucaciú ellen. A foglalás tegnapelőtt történt s úgy látszik nem valami meglepő eredménynyel. A martir ugyanis, a mióta a román politika oly rosszul jövedelmez, igen silány viszonyok között él. A költségeket Lukaciú még nem fizette ki és így nem sokára árverés is lesz.

— **A turfóról.** A debreczeni lóversenyek tavaszi programja a következő:

Szombat, április 15-én:

I. Nyeretlenek eladóversenye. 1000 kor. a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 1600 méter.

II. Debreczen sz. kir. város díja. 100 drb. cs. és kir. arany, melyből 90 arany a

győztesé és 10 arany a második lóé. Ezenkívül 100 korona (egyleti díj) a győztesé és 10 arany a második lónak. Távolság 1400 méter.

III. Hortobágyi díj. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földmívelésügyi m. kir. miniszter. Távolság 1600 méter.

IV. Eladóverseny. 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter.

V. Nyulasi gátverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter.

VI. Szent-Györgyi akadályverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földmívelésügyi miniszter. Távolság 4000 méter.

Vasárnap, április 16-án:

I. Nyeretlenek versenye. Díj 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földmívelésügyi m. kir. miniszter. Távolság 1200 méter.

II. Totalizátor-verseny. Díj 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter.

III. Eladóverseny. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 1600 méter.

IV. Eladók gátversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter.

V. Eladók akadályversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 3200 méter.

VI. Nagy akadályverseny. 1700 korona a győztesnek, 300 korona a második lónak. Adja a Magyar lovaregylet. Távolság 4800 méter.

VII. Mezei gazdák (földészek) versenye. 220 korona. Egyleti díj.

— **Elégedetlen kőművesek.** Debreczenben a városháza átalakításánál és a lo-vassági laktanya építésénél dolgozó segédek megtagadták a munkát és tegnap reggel már nem is álltak dolgozba. Mint a Debreczeni Reggeli Ujság írja a körülbelől 150 re ment e két vállalatnál alkalmazott kőművesek száma; de egyetértéssel velők s esatlakoztak az általuk indított mozgalomhoz olyanok is, akik munka nélkül voltak. Állítólag *négyszáz*an kötelezték magukat aláírással, hogy összetartanak s nem vállalnak munkát mindaddig, míg követeléseiket az építő mesterek nem teljesítik. A kőművesek azt állítják, hogy a vállalkozók munkanélküli téli hónapokra számítva szertelenül lenyomták a munkabéreket, úgy, hogy azokból a drágább télen alig tudnak megélni. Kivánságukat tehát ebben a két pontban foglalták össze:

1. Naponta 10 órai munkaidő mellett 1 frt 70 kr. minimális napszám.
2. Az *akkord munka szüntessék meg.*

A laktanya építése pedig egyáltalán nem sürgős. A téli enyhe időjárást sem nem finanziaális okok miatt igyekeztek a vállalkozók felhasználni. Legalább tudósítónk előtt az egyik vállalkozó építész úgy nyilatkozott, hogy a téli építkezés épen nem teszi olosóbbá a munkát. Hogy a laktanyánál a téli hónapokban sokkal inkább épen a szegény munkások *érde-keben dolgoztattak, hogy alkalmat adjanak nekik a kenyér keresetre.* A munkaidőhöz képest tisztességesen fizették őket. Voltak kőművesek, akik a mult héten is 10 forintnál több bért kaptak.

A sztrájk miatt természetesen semmit sem keresnek. Sőt megfosztották a keresettől azt a *kétszáz napszám*ot is, akik mellettük dolgoztak az építkezéseknél. Arra tehát, hogy a vállalkozók engedjenek épen semmi kilátásuk nem lehet a sztrájkolóknak.

Ezek most gyűlésezni akarnak s ott beszélnek meg helyzetüket, keresve bajaik orvoslásának a módzatait Különben mint békés hajlamu debreczeni emberekhez illik, csendesen viselkednek és kerülni akarnak minden erőszakoskodást.

Tegnap a nevökben Szathmári Sándor, Krasznai Gábor és Tokaji Gyula Simonffy Imre polgármesternél jártak s kérvényt adtak be, hogy a Kiss-Kassán permanens gyűléseket tarthassanak naponta d. e. 10—11 és d. u. 2—3 óra között.

E gyűléseken a munkabér megállapításáról, az ipartestülethez való viszonyokról; a munkaközvetítésről és az összetartás fokozatos fejlesztéséről fognak tanácskozni. A polgármester megengedte nekik a gyűlések tartását, de a vezetőket felelősekké tette a csend és rend megőrzéséért és kötelezte őket, hogy a rendőri fedezet napidijait fizessék.

Az első gyűlés e hó 18 án szerdán d. e. 9 órakor lesz a kis-kassai vendéglőben.

— **A lovak és szekerek összehúzósa.** A lovak és szekerek bejelentésére kitűzött 17. napi záros határidő e hó 21-ik napjával lejárt. Ezen időn túl a jelentkezők már nem fogadtatnak el. Figyelmeztetnek tehát mindazok, akik lovaikat és szekereiket még be nem jelentették, hogy azokat bejelenteni el ne mulasszák, mivel a mulasztók pénzbírsággal fognak büntettetni és utólagos bejelentésre kötelezettek. Ez alkalommal megemlítjük, hogy ez ideig az összehúzás 12-ik napján 1000-en felül van a jelentkezők száma.

— **Sikkasztó pénztáros.** Fuchs Vilmos budapesti bankvezető tegnap délben feljelentést tett a rendőrségnél Loszky Károly nevű pénztáros ellen, a kiről kiderült, hogy 6—8000 frtot sikkasztott és aztán megszökött. Loszky vagy tíz nap óta nem járt be a hivatalába és távolmaradását mivel sem igazolta. Főnöke lakásán személyesen akarta felkeresni, de nem találta otthon, csak az asszonyt, ki férje hollétéről semmi felvilágosítást nem tudott adni. A kétségbeesett asszony elmondta, hogy a férje elseje óta legnagyobb izgatottságban volt és mindig azt hajtogatta, hogy a Dunába öli magát, ha az osztálysorsjátékon nem fog nyerni, a mibe sok pénzt fektetett bele. A főnök rosszat sejtve, pénztárvizsgálatot tartott, a mely alkalommal kiderült a pénztáros sikkasztása, melyet egy két esztendőn át rendszeresen követett úgy, hogy a postautalványon bérkezett pénzeket egyszerűen eltulajdonította és elköltötte. Felesége f. hó 5 ikén látta, a mikor reggel e szavakkal távozott:

— Nem tudom mi lesz velem!!

Felesége aggódva kérdezte, hogy vajjon beteg-e, mire ő szeméit lesütve válaszolt:

— Halálosan!

Az asszony azt hitte, hogy férje tréfál és nem is sejtette, hogy ha a szerencsétlennek, a kiből főnöke és hivatalársai föltétlenül megbíztak, lelkiismeretétől vannak. A szökevény harminczhat éves, budapesti születésű, középtermetű, kerek arcu, szőkehajju és bajusza van.

Szökésekor fekete felöltőt, sötétkék ruhát és fekete kemény kalapot viselt. A rendőrség elrendelte körözését. Nagyon valószínű azonban, hogy élve nem kerítik már kézre, mert már többször említette, hogy valaha pénztárosi állásából kifolyólag valami baja lenne főnökével, egy perezig sem fog habozni és a vízbe fojtja magát. A rendőrség azt hiszi, hogy a szerencsétlen fenyegetését már beváltotta, mert mult pénteken éjjel egy hozzája hasonló és személyleírásának megfelelő egyént láttak a Dunába ugrani a lánchíd budai oldalán. Az illető nyomtalanul eltűnt a habok között. Mindamellett a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Tréfa vagy való.** A kórházban súlyos betegen fekszik egy fiatal ember, kiről még nem tudni, hégy rossz tréfa áldozata e, vagy regényes módon maga kereste a bajt. A pesti-soron történt tegnap este: Kulcsár István, Szabó Sándor és Kóródi Sándor kurizáltak Kaszás Marinak. Szabó Sándor és Kóródi különösen ambicióztak, hogy tőlük telhetően szórakoztassák a leányt. Szabó 7 mm. buldog revolvert vett ki zsebéből és a leány kérése dacára nem akarta eltenni, mondván, hogy ugy sincsen megöltve. Kóródi kivette barátja kezéből a fegyvert. Látta e, hogy meg van töltve, vagy nem látta, nem tudni. Elég az, hogy a szájába illesztette és játszi hangon mondta:

— Ide nézzen Mariska, most meg-lövöm magam.

E pillanatban eldőrdült a revolver és Kóródi eszméletlenül rogyott a földre. Szájából bőven omlott a vér. A jelenlevők azonnal orvosért futottak, a jobb sorsra érdemes ifjut pedig a kórházba szállították. A vizsgálat van hivatva kideríteni, hogy Szabót terheli-e gondatlanság, vagy nem?

x 1898/99. évi téli divattudósítás. Henneberg G. ismert zürichi selyemgyára következőket írja nekünk: a küszöbön álló évadban nem lehet egy ugynevezett hangadó új selyemszövetéről szólni; a taffetszővés még mindig a divat kegyében van, épugy mint a satin merveilleux és surah; koczkás szövetet ellenben kevesebbet rendeltek, annál több sávozottat: a jövő tavaszra a sávozott kelmék fogják a vezetést átvenni. A skót szövetek iránt való előszeretet azonban szintén nem esőkent. Párisban és Londonban még igen keresettek, hasonlóképp hihetetlenül keresett a „taffetas changeant“ a legkülönbözőbb változatokban és pedig egyszerű szines, csikozott és más változatokban. A kis armure hatások feketében, fehérben és a changeant is nagyon divatosak és valószínűleg még néhány évadon át fentartja magát. Az ugynevezett Barré selyemmel is megkísérlették divatba hozni de nem nagy sikerrel. A fekete és szines merveilleux, chinét, satin, duchesset, radzimirt és gos de Lodres t is sokan rendelték; a damastok mellett az alakos és tekerődő minták is kedveltek a kis minták mellett. Az új szinek közül a szürke, pávakék és barna, valamint az ibolyaszín, zöld (serpent) és a cseresznye vörös szövetek divatosak minden árnyalatban.

TÁVIRATOK

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A helyzet.

Budapest január 17. Bécsből táviratozzák: A magyar minisztertanács, amelyben Bánffy Dezső miniszterelnökön kívül Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter, Lukács László pénzügyminiszter és Széchenyi Manó gróf ő felsége személye körüli miniszter is résztvettek, délutáni 1 órakor folytatta ő felsége elnöklése alatt tanácskozásait, amelyek délutáni 2 óráig tartottak.

Abban történt megállapodás, hogy a kormány részéről megállapítottelvek alapján Budapesten folytassák a parlamenti helyzet szanálását célzó tárgyalásokat.

A kormány ezen elveket azon képviselők közvetítésével, akik vele az egyesült ellenzék kompromisszum-pontozatait közölték, holnap délután fogja ez utóbbinak tudomására hozni.

A magyar miniszterek a mai nap folyamán visszatérnek Budapestre.

Azt a hirt, mintha ezekben a megállapodásokban a kvótáról is lett volna

szó, beavatott körökben teljesen alaptalannak tartják.

Bánffy báró miniszterelnök a tegnapi és a mai nap folyamán Goluchowski gróf külügyminiszterrel és Thun gróf osztrák miniszterelnökkel tárgyalásokat érdeklő folyó ügyekről értekezett. Ez utóbbi értekezleten a két pénzügyminiszter is résztvett.

Budapest, január 17. Az osztrák-magyar bank szabadalmának félévi meghosszabbítására vonatkozó megállapodásokat már mult évi december hóban aláírta Bécsben az osztrák, Budapesten pedig a magyar pénzügyminiszter, valamint aláírta a bankkormányzó is. E megállapodások formája azonos az első bankprovizóriumra vonatkozólag 1897. évben aláírt megállapodásokéval.

Budapest, január 17. Bechtolsheim báró hadtestparancsnok, a ki éppen most tért vissza szolgálati útjáról, megütözését fejezte ki a felett, hogy egy budapesti esti lap mily abszurd beszélgetést tulajdonított neki.

Papp Elek és a szociálisták.

Budapest, január 16. A monori kerület képviselője Lukács Gyula, tegnap tartotta Kispesten a beszámolóját. Vele Sturmán György és Papp Elek orsz. képviselő is. Lukács beszéde után Sturmán még nyugodtan elmondhatta a beszédét, de amikor ezután Papp Elek kezdett szólni, a jelenvolt szociálisták már fészkelődtek s minduntalan Kellert, a kispesti szociálista „vezért“ akarták hallani. Keller végre fel is kapaszkodott — még a Papp Elek beszéde alatt — az emelvényre, ahonnan esk erős dulakodás után tudták eltávolítani. A gyűlést erre az elnök berekesztette.

Irodalom és művészet.

* A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zenemű folyóirat január 15-iki 2 ik füzete érdekes tartalommal jelent meg. Tartalmazza ezen füzet: I. Hubay Jenő hírneves zeneszerzőnk legújabb magyar dalait „Szomorúság a szívem szerelmé“. II. Greizinger Iván remek szép „Angela“ gavotteját zongorára. III. Lincke Pál „Viszontlátásra“ című behizelgő zenéjü schneidig polka françaiseját. IV. a most felkapott svéd zeneszerző Halldan Kjerült poetikus „Notturmo ját. Minden füzete ily gazdag tartalommal jelenik meg e közkezdvelt zenemű folyóiratnak. Egy-egy füzet mindenkor 10 oldalon a legszebb s legsikerültebb divatos zeneújdonosságokat hozza — negyedéven 6 füzet 60 oldal zeneművet ad 1 frt előfizetésért. Egyes számok 25 krért, ha az összeg előre beküldetik. Előfizethetni a most meginduló VI. évfolyamra csakis a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VI., Csengery-utca 62. sz. a. honnan megismerésre mutatóványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

CSARNOK.

Harcz a szerelemért.

Regény három kötetben.

— Fordította: Váradi Ödön. —

(Folytatás.) 66.

— Mindenképen helyesen jártál el, mert akár jó célra fordítottad a pénzt, akár nem elég az hozzá, hogy te megtettél minden lehetőt, hogy újra a jó útra térítsd.

— De ő sohasem járt rossz úton. Ő egy szegény egyszerű leányka volt

s egy fiatal gyermekhez ment, a ki azután elhagyta. — Tanítónő volt egy saládban s az ifju neve Sydney Saeton volt.

— Sydney Saeton egy szőke fiatal ember a ki a külügyminiszteriumban dolgozik! Előbb Gunter tábornok védenceze volt s ha őt nem rontja el a diplomacia, ugy becsületes ember marad élte végéig.

Gunter tábornok védenceze! Tehát ismered őt?

— Igen, derék, jóra való fiu. Már kora ifjuságától árva, az öreg Gunter nevelte fel.

— E semmirekellő öreg Gunter!

Mr. Pulteney nevetett s mondá:

— Azt mondják Palmerstonnak szándéka őt báróvá kinevezetni s neki egy állást adni, a mely 20,000 forint évi jövedelemmel jár.

— Ej, de hagyjuk őt. E szegény leány azt mondja, hogy Mrs. Digby volt oka elbocsátásának s ez összefüggésben van azon körülménnyel, hogy Gunter az ifju Saeton protektora.

— Goodolog, hogy Saeton több, mint esupán védenceze?

— Igen.

— A dolog méltó reá, hogy közelebbről megfontoljuk. Tehát az ifju Saeton megházasodott. Ez egész hihetetlennek tűnik fel előttem. Szeretném látni az ifju nőt.

— Ezt óhajtom magam is. Az én szándékom az, hogy tovább is gondját viseljem. Kegyetlenség volna tőlem, ha kiemelve a nyomor karjaiból egy időre őt, oda ismét visszasüllyedni engedném. Megígértem, hogy még egyszer elmegyek ma hozzá, vagy egy barátom hozzá küldöm s minthogy nekem most Lady Miriamot kell feltalálnom, leleveztem reád bizom. A szegény boldogtalanról gondoskodnunk kell s Sydney Seatont arra kell bírunk, hogy nejét legalább az éhenhalástól megmentsse.

XII.

James Miller sarokba szorul.

Edvard Pulteney a feladatot, melylyel barátja megbízta, örömmel vállalta magára, mint a hogy minden derék ember jól eső örömet szokott érezni, ha egy szükségre szorulónak segédkezet tud nyújtani.

Vagyonos ember volt jelenleg, de ifju korában sokat küzdött s tanulmányait, a melyet kenyérkereső szempontból kezdett meg, most csupa kedvtelésből folytatta tovább, valóságos szenvedélylyel.

Egy rokona Edvardot választotta mint legmértőbbat örökösül s neki a mit ez legkevesébbé remélt, szép bevételt nyújtott.

— Ez időtől kezdve buzgóbban dolgozom, mint valaha, — mondá Archie-nek. Nem találok tanácsosnak, hogy egy gazdag ember kegyétől függjek, — ennél fogva időm felhasználom a lehetőség szerint. Meg van már az ügyvédi diplomá, mbár ez ideig még ilyen tendékel nem foglalkoztam. — Inkább szeretem a diplomáciai pályát és Lord Silcote reméli, hogy a legközelebbi választás alkalmával bejuthatok a parlamentbe.

— Soha se gondoltál még arra, hogy megházasodjál?

— Nem, — viszonzá Pulteney nyomatékkal. Sokkal jobban buvom a könyveket, semhogy tetszeni tudnék egy közönséges nőnek.

— Azt hiszem volt egy szerelmi viszonyod mégis?

— Természetesen amint tizenkilenc éves voltam, a szép Silcote Emiliába voltam szerelmes s ki ez tudatta atyjával, udvariasan értésemre adták, hagyjak fel reményeimmel, megtettem s most örvendek e miatt.

— Miért?

— Négy évvel ezután jutott eszébe nagybátyámnak, hogy 15000 forintot adjon. S azután Emilia lemondott utódomról, Mickling Duffról s tudtomra jutott, hogy szívesen hozzám jönne most már s mellőzi másik udvarlóját. De én ugy tettem, mint ha ezt nem is hallanám.

— De hát hol van ő most?

— Diffingkonban 's Mickling Duffnak hívják. Az én 19 éves ideállom jelenleg 30 éves testes Vénus, több kisike boldog mamája, az álmosodó szemei, a melyeket imádtam, még mindig ilyenek; mily nagy balgaságot követtem volna én el, ha a jó sors attól meg nem óv!

— Annak a veszélynek, hogy ostoba lépést követtünk el, még harmincz éves korunkban is ki vagyunk téve, kedves barátom. De hagyjuk ezt, én jelenleg a legesekélyebb nyomot is figyelemmel fogom kísélni, amelyre csak találok s téged napról-napra értesíteni foglak nyomozásom eredményéről.

— Ha Mr. Granger jön, sürgőnyt küldök.

— Küldd utánam.

— Igen. Hogy Mrs. Alice Seatonnal még ma beszéljek, abban egészen biztos lehetsz. Legyen ő nekünk közös védencezünk.

— Mily szép tőled, hogy kedvemért e sok fáradtságot magadra vállalod!

— Oh, el vagyok határozva, sokkal többet tenni a te kedvedért, Archie. Lehetetlen, hogy a mi együtt működésünk ne volna képes az ellenség lesujtására. Greyeket időközben figyelemmel kell kísélnünk s az agg férfi nem fog egyetlen lépést sem tehetni, a melyről mi tudomásal ne bírnánk.

A két barát kezét fogott egymással s még tíz óra előtt Archie Sir Henry bankáránál volt.

Ez nevetve fogadta, mert Archie nagybátyja megbízásából már többször is volt nála s a bankár őt azonnal felismerte.

— Nem hallott ön Lady Seltonról, vagy nem adott ő esetleg megbízásokat? kérde Archie, mindjárt a dologra térve.

— Igen, beszéltem vele, Mr. Ravel. Ön bizonyára Sir Henry megbízásából tudakozódik, ennél fogva feleletem által nem követek el szőszegést.

— Milady hosszabb utazást szándékozik tenni, — folytatá Archie. Sir Henry most azt óhajta, hogy más irányba utazzék, azért én utána siettem, hogy ezt tudára adjam, ha ön lakezímét megmondhatná.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvény társaság közlése.

1899. január hó 17-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	120.—	120.50
" vasuti beruházási köt. 4 1/2%	120.—	120.50
" koronajárdék 4%	97.90	98.40
" regále vált. köt. 4 1/2%	100.75	101.50
Osztrák aranyjárdék 4%	120.30	120.80
Egységes államkötvény 4 1/10%	101.25	101.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	138.50	139.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	390.75	391.25
Osztrák hitelbank részvény	359.80	360.—
Magyaripar- és keresk. bank. r.	101.50	102.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogban 4%-os sorsj.	122.50	123.50
" 3%-os	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	120.25	121.25
Magyar vörös keresztsorsjegy	11.25	11.75
Osztrák " "	20.—	20.50
Olasz " "	11.60	12.—

Bazilika sorsjegy	— — —	6.70	7.—
Jó-sziv	— — —	3.60	4.—

Pénznomok:

Cs. és kir. arany	— — —	5.68	5.77
20 márkás arany	— — —	11.79	11.83
20 frankos arany	— — —	9.55	9.58
1 Sovereigns	— — —	12.04	12.08

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1899. január 16-án.

Az irányzat buzában ma tovább is lanyha maradt, mindamellett, hogy a malmok szívesen csinálnának egy kis hausset. A kínálatot nem lehet sürgősnek mondani, mindamellett némely tétel buzát csak könyörgéssel lehet egyik vagy másik malomra rásózni. Forgalomba került mintegy 10 000 mm. buza, vagonáru 5 krral, nagyobb tételek gyengén tartott árak mellett keltek.

Rozsra alig akad vevő.

Tengeriben a kereslet határozottan csökkent, mi ha nem is annyira az árakban, mint a korlátolt forgalomban jut kifejezésre.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 300 mm. 79 k. 10.45 forint, 200 mm. 79.5 k. 10.45 forint, 100 mm. 79 k. 10.45 forint, 100 mm. 78 k. 10.35 frton, 100 mm. 77 k. 10.35 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

A hidegebb idő, melyet megjósoltak, nem állott be és ennek folytán a hangulat azt a kis élénkségét is elvesztette, melyet az időjárás belehelt.

Hivatalos záróárfolyamok. Déli 1 órakor az árfolyamjegyző bizottság a következő hivatalos záró árfolyamokat állapította meg:

Buza márcziusra	9.45 — 9.46
" áprilisra	9.32 — 9.33
Rozs márcziusra	8.06 — 8.08
Tengeri 1899. májusra	4.88 — 4.89
Zab 1899. márcziusra	5.77 — 5.79
Repeze augusztusra	12.15 — 12.25

Délután 4 1/2 órakor zárlat:

Buza márcziusra	9.44 — 9.46
" áprilisra	9.32 — 9.33
Rozs márcziusra	8.06 — 8.07
Zab márcziusra	5.77 — 5.78
Tengeri májusra	4.89 — 4.90
Repeze szeptemberre	12.15 — 12.25

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 108. Bérlet 89-ik szám „B”

Ma, kedden, január 17-én,

Horváth Miklós vendégfelleptével.

A cigánybáró.

Nagy operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Zsupán Kálmán gazdag bányászti sertéskereskedő	—	Sziklai M.
Arzéna, leánya	—	R. Serfőzy Zs.
Mirabella, guvernantja	—	Locsarekné.
Ottokár, Mirabella fia	—	Csáky F.
Gróf Careró, királyi biztos	—	Fenyéri Mór.
Czipra, cigányasszony	—	F. Kállai L.
Szaf, cigányleány	—	Thurzó I.
Barinkai Sandor elszegényedett nemes	—	Horváth M.
Gábor diák	—	Mezei A.

Holnap, szerdán, január 18-án,

A kis herceg.

Operette 3 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Konez Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Fővárosi szerkesztőségünk:

(szerkesztő: Kéry Gyula)

Budapesten, Üllői-ut 70. I. emelet 13.

Telefon: 59-14.

NYILT-TÉR.

Üzleti képviselő

kerestetik minden város és helység részére egyedi elárúsítóként. Bolt és forgalmi tőke nem szükséges. A találmány (többféle szabadalom) az általános biztonság szempontjából annyira fontos, hogy bevezetése törvényes kényszer útján is ajánlatos. Nagy haszon. Árú bér- és vámmentes. 22 6-4

Ajánlat **A. L. Bethe, Barmen 12.** intézendő.

A kabai vasutnál levő
vendéglőbe,

február 1-re, vagy legkésőbb
márczius 15-re

vendéglős kerestetik.

A feltételek **Mandel Samu** tulajdonosnál Kabán meg tudhatók.

35-3-2

Hirdetmény.

A püspökladányi I-ső takaré- és önségély-egylet
mint szövetkezet

évi rendes közgyűlését

f. hó 22-én délelőtt 11 órakor fogja megtartani a szövetkezet helyiségében. Erre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

T Á R G Y:

A mult évi mérleg bemutatása, egy választmányi tagsági hely betöltése s a szövetkezet tisztviselői tiszteletdíjának megállapítása.

Püspökladány, 1899. január 15.

52-1-1

Igazgatóság.

Civis Naptár

megjelent. Ez a kalendárium rendkívül érdekes tartalommal, számos szép képpel bir. A czimtár az idén ismét terjedelmesebb.

Kapható a Csokonai-nyomda és kiadó-részvénytársaságnál, minden könyvkereskedésben és tőzsdében példányonként

36, bekötve 46 krajczárért

Népszerű naptárunkat, mely immár közszükségletet képez, feleslegesnek tartjuk hangzatos frázisokkal agyondicsérni. Tény az, hogy a naptárt évről-évre bővítjük s hogy mindenképen városunk és a vidék érdekeit szolgáljuk vele.

